

FGU

Prøvevejledning for kommunikation og
medier

Indhold

1. Indledning	2
2. Faglig dokumentation/afsluttende standpunkt	2
Faglig dokumentation	2
Afsluttende standpunktsbedømmelse	3
3. Afsluttende prøve	6
Prøvens fokus	6
Rammerne for prøven	7
3.1 Eksaminationsgrundlag	8
3.2 Bedømmelsesgrundlag	9
3.3 Bedømmelseskriterier	11
4. Prøveeksempler	14
Bilag: Guide til god praksis ved prøveafholdelse i faget.....	16

1. Indledning

Denne vejledning udfolder, forklarer og eksemplificerer nogle af bestemmelserne om prøverne i FGU-fagbilaget for kommunikation og medier, men vejledningen indfører ikke nye bindende krav.

Vejledningen udfolder hermed fagbilagets afsnit 4.2 *Faglig dokumentation/afsluttende standpunkt* og afsnit 4.3 *Afsluttende prøve*.

2. Faglig dokumentation/afsluttende standpunkt

Faglig dokumentation

Den faglige dokumentation spiller en væsentlig rolle i undervisningen – både i forbindelse med den løbende evaluering og vejledning af eleven og i forbindelse med afslutningen af undervisningen, hvis elevens standpunkt her skal bedømmes. Dokumentationen er en del af bedømmelsesgrundlaget både for den løbende evaluering og for det afsluttende standpunkt.

Faglig dokumentation i kommunikation og medier

Den faglige dokumentation varierer fra fagområde til fagområde, men der er en række fællesnævner, idet fx dokumentationsfotos og skriftlige notater indgår i alle fagområder. På de værksteder, hvor man har valgt at arbejde med arbejdsportfolio, vil denne danne ramme om den løbende faglige dokumentation. En række af fagområderne inden for kommunikation og medier har i sig selv visuel karakter, og det giver eleven mulighed for at inddrage eksempelvis udtræk af billedmateriale direkte fra sine produktioner.

I disse tilfælde er der tale om færdige resultater, som ad den vej inddrages i dokumentationen, og det kan derfor være nødvendigt, at man er særligt opmærksom på, at eleven også dokumenterer sine arbejdsprocesser, så det er tydeligt, hvilke overvejelser eleven har haft i arbejdsprocessen, hvilke valg eleven har truffet, og hvad eleven har lært af processen. Foruden de gængse dokumentationsformer som notater og fotos kan dokumentationen også rumme udskrifter af mailkorrespondancer med kunder, filmklip, som dokumenterer reparationsprocesser på et it-værksted, eller lydfiler fra et tekstværksted, som producerer podcasts. Der kan også indgå dokumentation af events, hvis en produktion afsluttes med en præsentation på fx et plejehjem eller et bibliotek.

De nærmere krav til og rammer for den faglige dokumentation fastsættes og beskrives på institutionsniveau. Når institutionen (lederen/lærerne) vælger dokumentationsform, skal der ud over faglige hensyn også tages hensyn til elevens evner og muligheder for at dokumentere sin læring og sit arbejde. Læreren må derfor differentiere i forhold til det konkrete arbejde, som eleven udfører, og i forhold til hvad eleven kan præstere. Det er ligeledes vigtigt at arbejde med progression i dokumentationen, så eleven løbende afprøver forskellige dokumentationsformer og gradvis øger

kompleksiteten og korrektheden i dokumentationen, så elevens evne til at udforme dokumentationen ud fra de krav, der stilles til form og indhold, gradvis øges.

Afsluttende standpunktsbedømmelse

Eleven skal have en standpunktsbedømmelse, hvis eleven afslutter et fagligt tema på FGU-niveau 1 eller FGU-niveau 2. Standpunktsbedømmelsen resulterer i vurderingen bestået/ikke bestået.

Den afsluttende standpunktsbedømmelse er en absolut bedømmelse, der skal vise elevens aktuelle standpunkt målt i forhold til undervisningens mål. Bedømmelsen af en elev må ikke foregå ved en sammenligning med de øvrige elevers kunnen.

Dokumentationen skal bidrage til bedømmelse af elevens standpunkt ved afslutningen af et niveau, men udgør ikke hele bedømmelsesgrundlaget. Kommunikation og medier indeholder mål, som omhandler arbejdsprocesser, sikkerhed, miljøbevidsthed, ressourcebevidsthed, samarbejde og kreativitet. Den type mål skal også inddrages i bedømmelsen, selvom de primært kommer til udtryk og bedst kan bedømmes i forbindelse med den daglige undervisning og de arbejds- og læreprocesser, som eleven gennemfører.

Der kan også være undervisningsmål som eleven er blevet undervist efter i starten af uddannelsesforløbet, der ligeledes skal inddrages i den afsluttende bedømmelse. Det kan være en faglig disciplin, som hører til fagets grundlæggende teknik, og som er planlagt i første del af undervisningen. Ofte vil et sådant indholdselement ikke indgå senere i forløbet, men elevens præstation i disciplinen skal stadigvæk indgå i bedømmelsen.

Men det er vigtigt at være opmærksom på, at man ikke på denne måde utilsigtet kommer til at bedømme eleven ud fra de kompetencer, som eleven havde i begyndelsen af undervisningen, da standpunktsbedømmelsen altid skal afspejle elevens kompetencer på bedømmelsestidspunktet.

Elevens dokumentation vil således sjældent kunne danne grundlag for bedømmelsen af alle de mål, som kommunikation og medier omfatter. Derfor skal der tages højde for kommunikation og mediers forskelligartede kompetencer og konkret tages stilling til, hvordan bedømmelsen skal foregå. I den forbindelse er det afgørende at tage stilling til konkrete bedømmelseskriterier, som angiver, hvad der lægges vægt på i bedømmelsen.

De overordnede bedømmelseskriterier for standpunktsbedømmelsen ses i tekstboksen nedenfor:

Bedømmelseskriterier for mad og ernæring på FGU-niveau 1 og FGU-niveau 2, jf. fagbilaget

I standpunktsbedømmelsen lægges der vægt på, at eleven:

FGU-niveau 1:

- kan anvende de mest grundlæggende fagudtryk i relevante sammenhænge
- har et grundlæggende kendskab til de mest basale arbejdsmetoder, materialer og sikkerhedsforanstaltninger
- kan anvende forskellige grundlæggende arbejdsmetoder på et basalt niveau
- kan udarbejde simple produkter eller dele af produkter med en acceptabel kvalitet
- kan medvirke til produktion/service gennem simple arbejdsprocesser og på baggrund af supervision.

FGU-niveau 2:

- kan anvende korrekte fagudtryk i relevante sammenhænge
- kan redegøre for forskellige basale arbejdsmetoder, materialer og sikkerhedsforanstaltninger inden for fagområdet
- kan anvende forskellige grundlæggende arbejdsmetoder til løsning af enkle opgaver under overholdelse af relevante forskrifter
- kan forholde sig til kvaliteten af udarbejdede produkter, dele af produkter eller serviceydelser, og kan give forslag til forbedringer og korrektioner
- kan med begyndende selvstændighed tage ansvar for arbejdsprocesser (herunder gruppearbejde) til produktion/service.

De overordnede bedømmelseskriterier vil ofte skulle konkretiseres på den enkelte institution ud fra den kontekst, som kommunikation og medier foregår i, så eleven og læreren ved, præcis hvad der lægges vægt på i bedømmelsen. Eksempelvis kan bedømmelseskriterierne variere, alt efter hvilket fagområde det drejer sig om, og alt efter hvilken specifik del-undervisning der er tale om. På et fotoværksted er der således forskel på, om bedømmelseskriterierne vedrører fotografering i et studie, eller om de vedrører et dokumentarisk projekt, hvor der fotograferes ude i den virkelige verden. Og på et grafisk værksted er der forskel på, om bedømmelseskriterierne vedrører arbejdet med blad-layout i InDesign, eller om de vedrører arbejdet med T-shirt-tryk i et serigrafiværksted.

Bedømmelseskriterier er i sin enkelthed det, man lægger vægt på ved en bedømmelse, men det er altid vigtigt, at læreren bruger sin professionelle faglighed til at vurdere elevens samlede kompetencer inden for det faglige tema, når der gives en bedømmelse.

Nedenfor gives eksempler på, hvordan udvalgte af ovenstående bedømmelseskriterier for standpunktsbedømmelsen kan konkretiseres yderligere.

FGU-niveau 1 – konkretisering af udvalgte bedømmelseskriterier

Kriterier	Konkretisering
Eleven kan anvende de mest grundlæggende fagudtryk i relevante sammenhænge	Fagområdet fotografi: Eleven kan anvende grundlæggende betegnelser for kamerafunktioner på et DSLR-kamera, herunder begreber som ISO, lukkertid, blændeåbning og filformater. Eleven har et basalt kendskab til de forskellige funktioner, deres indvirkning på hinanden og deres betydning for fotograferingen. Eleven kan desuden anvende grundlæggende fagudtryk, som beskriver egenskaber ved færdigt fotografisk arbejde, fx billedkomposition eller basale fotografiske virkemidler.
Eleven kan anvende forskellige grundlæggende arbejdsmetoder på et basalt niveau	Fagområdet fotografi: Eleven kan fotografere på et basalt niveau og opnå brugbare resultater. Eleven kan eksempelvis udarbejde en arkitekturserie med gennemfotografering af en udvalgt bygning, hvor der indgår krav om at inkludere udvalgte, definerede billedtyper, og eleven kan arbejde med billedvinkler og -komposition i forhold til dette. Eleven kan også portrætfotografere på et basalt niveau.
Eleven kan medvirke til produktion/service gennem simple arbejdsprocesser og på baggrund af supervision.	Fagområdet fotografi: Eleven kan fotografere i et studie under supervision af fx en holdkammerat med længere tids erfaring. I forbindelse med fotografering af fx et produkt eller et portræt for en kunde kan eleven medvirke i og udføre dele af opgaven, men er afhængig af supervision for at kunne betjene det tekniske udstyr, særligt flashanlægget og dets interaktion med kameraudstyret samt arbejdet med den korrekte lysætning til opgaven.

FGU-niveau 2 – konkretisering af udvalgte bedømmelseskriterier

Kriterier	Konkretisering
Eleven kan anvende forskellige grundlæggende arbejdsmetoder til løsning af enkle opgaver under overholdelse af relevante forskrifter	Fagområdet fotografi: Eleven kan klargøre et fotostudie til fotografering, det vil sige pakke et flashanlæg ud og opstille det og foretage de nødvendige indstillinger på kameraet, så det fungerer sammen med flashanlægget, herunder valg af ISO, lukkertid, hvidbalance mv. Eleven kan desuden vælge den bedst egnede optik (brændvidde) til opgaven og betjene en radiosender til flash-syncro. Eleven kender til studielysets karakter og særkende, alt efter om der benyttes soft-boks, paraply, skærm, beauty-dish eller andet på flashhovederne, og eleven kan foretage det rette valg til opgaven og placere lyset rigtigt for at opnå det ønskede resultat.
Eleven kan forholde sig til kvaliteten af udarbejdede produkter, dele af	Fagområdet fotografi: Eleven kan vurdere kvaliteten af det udførte arbejde. Ud fra et færdigt billedmateriale kan eleven vurdere, om der i fotograferingen er arbejdet bevidst med framing og billedkomposition, og om fotograferingen – hvis den er foregået on location – er udført med et godt resultat, eller om det kunne have været

Kriterier	Konkretisering
produkter eller serviceydelser, og kan give forslag til forbedringer og korrektioner	gjort anderledes. Eleven kan desuden vurdere, om kamerainstillingerne har været optimale, og om billedbehandlingen er veludført. Hvis fotograferingen er foretaget i et studie, kan eleven vurdere egenskaber ved lyssætningen, og om evt. medvirkende personer er optimalt placeret, hvad angår lys, baggrund og kamera. Eleven kan også vurdere, om den fotograferede synes at have været tryk ved fotograferingssituationen, og hvilken betydning det evt. har haft for billedet.
Eleven kan med begyndende selvstændighed tage ansvar for arbejdsprocesser (herunder gruppearbejde) til produktion/service	Fagområdet fotografi: Eleven kan begynde at tage aktivt del i planlægningen af arbejdet og opgaverne på værkstedet. I forbindelse med gruppearbejde, fx i forbindelse med tværfaglige projekter med andre værksteder, kan eleven overskue arbejdsgangene og deltage i planlægningen af, hvornår noget skal udføres og af hvem. I forbindelse med udførelsen af kundejobs kan eleven overskue en opgaves omfang og karakter og kan således være med til at lægge en plan for opgavens udførelse.

3. Afsluttende prøve

I kommunikation og medier skal institutionen vælge én af tre mulige prøveformer:

1. Praktisk prøve på én arbejdsdag
2. Praktisk prøve over flere arbejdsdage
3. Portfolioprøve.

Fagbilaget beskriver de overordnede rammer for alle tre prøveformer. Derudover er der en række forhold, der skal tages stilling til, når man som lærer planlægger og gennemfører en konkret prøve i kommunikation og medier. Det er for at sikre, at eleven er klar over, hvordan prøven foregår, og hvordan eleven bliver bedømt, og for at sikre, at man kan gennemføre en sikker og fair prøve. Derfor skal man som lærer på forhånd tage stilling til og skabe klarhed over de forhold, der har betydning for prøvens gennemførelse. Læreren fungerer som eksaminator i forbindelse med prøven.

Prøvens fokus

En prøve vil altid have karakter af en stikprøve, da det sjældent vil være muligt at afprøve eleven i alle undervisningens mål. Det vil sige, at en prøve aldrig kan afprøve alle de mål, som eleven skal have nået gennem deltagelse i undervisningen. Derfor er det vigtigt at beslutte, hvad prøvens faglige fokus skal

være. Valget af fagligt fokus er først og fremmest et spørgsmål om væsentlighed og prioritering. De faglige mål, som eleven skal bedømmes ud fra ved prøven, skal være væsentlige og centrale for bedømmelsen af elevens kompetencer i kommunikation og medier. Til væsentlighed hører også, at målene er egnede i sammenhæng med prøven, det vil sige, at prøven skal være udformet, så den giver et godt grundlag for at bedømme de kompetencer, der sigtes mod.

De praktiske prøver

At udforme en god praktisk prøve forudsætter et sikkert fagligt blik for, hvordan målene kan bringes i spil i prøvesammenhæng. Her bliver valget af eksaminationsgrundlag, det vil sige den udarbejdede praktiske opgave, der eksamineres ud fra, og valget af bedømmelsesgrundlag, det vil sige de produkter, processer eller præstationer, der bedømmes, derfor helt afgørende.

Portfolioprøven

Selvom det sjældent vil være muligt at afprøve eleven i alle mål, skal man være særligt opmærksom på, at elevens præsentationsportfolio får et indhold, der afspejler elevens kompetencer i forhold til flest mulige af temaets mål. Derfor bliver lærerens vejledning af eleven helt central, når der arbejdes med udvælgelse og klargøring af materiale til portfolioen. Præsentationsportfolioen skal udarbejdes i en proces, hvor læreren vejleder eleven, så portfolioen får et fokus, som rammer det faglige temas væsentligste mål.

I det faglige tema kommunikation og medier er det centralt, at eleven kan anvende udstyr og teknikker inden for det enkelte fagområde. Dette skal derfor medtænkes i udformningen af præsentationsportfolioen, fx ved at inddrage materiale, som dokumenterer elevens anvendelse af det pågældende udstyr og de pågældende teknikker.

Rammerne for prøven

Den valgte prøveform på FGU-institutionen skal beskrives helt konkret, og den faglige kontekst skal være synlig i prøvebeskrivelsen. Det er vigtigt, at forholde sig til prøvens rammer, herunder faserne *før prøven*, *under prøven* og *efter prøven*. Bilag 1 indeholder en tjekliste, som institutionen kan anvende til at sikre, at der er taget stilling til en række centrale forhold med væsentlig betydning for prøvens planlægning og gennemførelse. Institutionen skal kunne dokumentere beskrivelsen af prøven, så den kan formidles til censor og til lærerne på FGU-institutionen.

3.1 Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er det faglige stof eller materiale, der eksamineres ud fra, og som skal gøre det muligt for eksaminanden at demonstrere sine opnåede kompetencer – eksaminationsgrundlaget er ”det, man taler med eleven om”.

- Ved *den praktiske prøve på én arbejdsdag* er eksaminationsgrundlaget den praktiske opgave, som eksaminanden får stillet.
- Ved *den praktiske prøve over flere arbejdsdage* er eksaminationsgrundlaget den praktiske opgave, som eksaminanden får stillet.
- Ved *portfolioprøven* er eksaminationsgrundlaget eksaminandens præsentationsportfolio.

Eksaminationsgrundlaget skal give eksaminator og censor mulighed for at iagttage elevens arbejde, indgå i dialog med eleven og stille spørgsmål, som aktiverer og udfordrer elevens kompetencer. For eleven skal eksaminationsgrundlaget give mulighed for at vise praktiske kompetencer, besvare spørgsmål, forklare og argumentere. Eksaminationsgrundlaget skal overvejes grundigt, og det er vigtigt at tage stilling til følgende:

- Giver det valgte eksaminationsgrundlag gode muligheder for at bringe de faglige mål, som eleven skal bedømmes ud fra, i spil?
- Hvordan tilgodeses undervisningens mål om viden, færdigheder og kompetencer i eksaminationsgrundlaget og den praktiske udformning af det?
- Er der en klar sammenhæng med det, som eleven kender fra undervisningen?
- Er der i eksaminationsgrundlaget taget højde for de fysiske rammer, som prøven foregår inden for?
- Er der god sammenhæng mellem eksaminationsgrundlaget og prøvens og evt. forberedelsestidens varighed?
- Giver eksaminationsgrundlaget lige muligheder for alle elever?

Den praktiske prøve på én arbejdsdag

Den praktiske prøve gennemføres på én dag, hvor både eksaminator og censor er til stede. Det giver god mulighed for at bedømme eleven med hensyn til både proces og produkt. Prøven kan eksempelvis bygge på en opgave, hvor der stilles krav om planlægning, udførelse og aflevering af et produkt. Det kan fx være en lille virksomhed, der har brug for en serie af personaleportrætter, som skal optages i et fotostudie. Ved at stille en række krav til proces og produkt kan man sikre, at de væsentligste faglige mål bringes i spil under prøven.

Den praktiske prøve over flere arbejdsdage

Den praktiske prøve over flere arbejdsdage gennemføres over to-fem dage og afsluttes med en mundtlig eksamination. Som grundlag for den mundtlige eksamination stilles eksaminanden i den sidste del af undervisningen en praktisk opgave, som skal løses inden for en periode, som fastsættes af institutionen, dog højst fem arbejdsdage. Opgaven kan være en konkret salgbar produktion eller serviceydelse, eller den kan være tilrettelagt med prøven som formål. Det kan eksempelvis være en præsentationsvideo for en lokal forretningsdrivende, der skal bruges i forbindelse med markedsføring, et grafisk identitetsprogram for en lokal forening med fx plakat, foldere og visitkort, et dokumentationsprojekt for en institution i lokalområdet med fotos og/eller video eller et fotoprojekt, som skildrer en bestemt bydel, med henblik på udstilling på et lokalt bibliotek. Det er denne opgave, der er eksaminationsgrundlaget.

Portfoliopróven

Præsentationsportfolioens indhold opbygges på baggrund af undervisningens indhold – eksempelvis med afsæt i en opgave, som eleven har løst, et projekt, som eleven har gennemført, eller et konkret job, som eleven har haft, i forbindelse med undervisningen. Der kan inddrages opgaver fra både den generelle værkstedsundervisning, tværfaglige projekter på skolen og selvvalgte opgaveprojekter samt opgaver for eksterne kunder. Elevens praktiske erfaringer med konkrete projekter og produktioner og med levering til kunder samt elevens refleksioner i tilknytning hertil er relevante at dokumentere i portfolioen.

At vejlede eleven forudsætter et sikkert fagligt blik for, hvordan eleven bedst vejledes under arbejdet med sin præsentationsportfolio, og hvordan målene kan bringes i spil ved den efterfølgende eksamination.

3.2 Bedømmelsesgrundlag

Det er afgørende at skelne mellem eksaminationsgrundlaget og bedømmelsesgrundlaget. Kort sagt er eksaminationsgrundlaget det, der eksamineres ud fra, og bedømmelsesgrundlaget er det produkt, den proces eller den præstation, der bedømmes.

- Ved *den praktiske prøve på én arbejdsdag* er bedømmelsesgrundlaget det produkt, der er fremstillet i løbet af prøvedagen, dets kvalitet, arbejdsprocessen, metodikken samt den faglige dialog i løbet af prøvedagen.
- Ved *den praktiske prøve over flere arbejdsdage* er bedømmelsesgrundlaget eksaminandens mundtlige præstation, og det eksaminandfremstillede produkt skal indgå i den samlede bedømmelse.
- Ved *portfoliopróven* er bedømmelsesgrundlaget eksaminandens præsenteringsportfolio, mundtlige præstation og den faglige dialog under eksaminationen.

Bedømmelsesgrundlaget og det faglige fokus i prøven skal spille sammen og give eleven de bedste muligheder for at vise sin opnåelse af de faglige mål.

I forbindelse med alle de tre prøveformer indgår der flere dele i bedømmelsen, fx et produkt/en proces og elevens mundtlige præstation. Det kan derfor være relevant, at institutionen fastsætter bestemmelser om, hvad der tæller med hvilken vægt i forbindelse med bedømmelsen. Tillægger institutionen prøveelementerne forskellig vægt, er det vigtigt at være opmærksom på at give eleven gode muligheder for at vise det, som er højt vægtet, og evt. også i forbindelse med den tid, der afsættes til et højt vægtet element. Dog skal der i alle tilfælde anvendes et fagligt skøn og foretages en helhedsvurdering af elevens præstation. Eksaminator, censor og eleven skal alle være klar over, hvad der tæller med i bedømmelsen – og med hvilken vægt. Det gælder for alle fagområder inden for det faglige tema kommunikation og medier, at der i bedømmelsen lægges størst vægt på produktet. Det faglige temas primære formål er at skabe kommunikation gennem medier og medieproduktioner. Derfor vægtes produktet højest, hvilket også er af hensyn til de elever, som ikke er stærke verbalt, men som har ressourcer til at udøve det.

Bedømmelsen skal foregå på baggrund af elevens præstation og en vurdering af, hvordan den matcher bedømmelseskriterierne. Den dygtige elev skal have mulighed for at kunne præstere på topniveau, og den mindre dygtige elev skal have mulighed for at kunne bevise, at præstationen netop er bestået.

Bedømmelsen – og begrundelsen herfor – kræver en god forståelse af bedømmelseskriterierne, og at bedømmerne er enige om, hvad der er væsentlige og mindre væsentlige styrker og mangler ved en elevs præstation. Derfor er det afgørende at fastsætte og være enige om prøvens bedømmelseskriterier.

3.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad elevens præstation lever op til de faglige mål.

Bedømmelseskriterierne er det, eksaminator og censor lægger vægt på i bedømmelsen, og der skal være en tydelig sammenhæng mellem prøvens mål og bedømmelseskriterierne. I forbindelse med bedømmelsen skal der være formuleret bedømmelseskriterier, som sikrer, at bedømmerne fokuserer på det samme ved elevens præstation. Ellers kan bedømmelsen blive tilfældig, og der kan opstå store uenigheder mellem eksaminator og censor om, hvad der er vigtigt, og hvad der ikke er vigtigt.

Bedømmelseskriterierne skal med andre ord sikre, at det, som eksaminator og censor ser på/lytter efter, er det samme.

Bedømmelseskriterierne skal bidrage til at fastholde det faglige fokus i forbindelse med prøven og sikre, at det er de væsentligste faglige mål, der bedømmes ud fra. Samtidig er det vigtigt, at bedømmerne bruger deres professionelle faglighed til at vurdere elevens præstation, så bedømmelsen bliver foretaget ud fra en helhedsvurdering af de elementer, der indgår i prøven.

Bedømmelseskriterierne skal være fastsat af den prøveafholdende institution, og eleverne og censor skal være orienteret om dem. Kriterierne skal tage udgangspunkt i de kriterier, der er fastsat i fagbilaget, og skal være konkretiseret med henblik på den aktuelle prøve. Den prøveafholdende institution har både retten og pligten til at fastsætte og konkretisere den enkelte prøves bedømmelseskriterier, og eksaminator og censor skal bedømme ud fra de fastsatte kriterier.

Med dette udgangspunkt er det væsentligt, at man i forbindelse med prøveplanlægningen overvejer følgende:

- Hvordan er sammenhængen mellem prøvens fokus, bedømmelsesgrundlaget og bedømmelseskriterierne?
- Hvordan kan bedømmelseskriterierne beskrives så enkelt og forståeligt som muligt?
- Hvordan forklares kriterierne for eleverne?
- Er censor informeret om bedømmelseskriterierne?

Nedenfor gives eksempler på, hvordan bedømmelseskriterierne kan konkretiseres yderligere som bedømmelseskriterier for afsluttende prøvebedømmelse:

Eksempler på kriterier for *den praktiske prøve på én arbejdsdag*

Kriterier	Konkretisering
At kvaliteten af det praktiske produkt/serviceydelse lever op til den stillede opgaves krav	Eksaminanden har udført den stillede opgave med et resultat, som har den fornødne kvalitet, og på en sådan måde, at opgaven kan betegnes som færdiggjort. På et fotoværksted skal prøven vise, at eksaminanden behersker den fotografiske teknik, har en forståelse af opgavens krav til formidling af et indhold og kan videregive dette gennem sit valg af teknik, form og visuelt udtryk. I det færdige arbejde er det også synligt, at eksaminanden er fortrolig med genrer, trends eller andre normer, som den stillede opgave evt. har relation til.
At eksaminanden kan anvende korrekt fagsprog i sin kommunikation med eksaminator og censor	<p>Eksaminanden kan kommunikere ubesværet om det udstyr, som indgår i prøven. Omgangen med fagsproget indikerer, at eksaminanden er fortrolig med begreberne og kender deres betydning og de dermed forbundne funktioner.</p> <p>Til prøven på et fotoværksted drejer det sig om sproglige betegnelser for kameraudstyr generelt, optik, flashanlæg og andet udstyr i et fotostudie samt software og hardware, som anvendes til billedbehandling. Til prøven kan der også indgå fagsprog, som viser, at eksaminanden kan kommunikere om æstetiske og indholdsmæssige aspekter af det færdige fotografiske arbejde.</p> <p>Til prøven på et it-værksted kan eksaminanden udtrykke sig både mundtligt og skriftligt og benytte et stort antal tekniske fagudtryk, som sikrer en præcis kommunikation om opgaven.</p>

Eksempler på kriterier for *den praktiske prøve over flere arbejdsdage*

Kriterier	Konkretisering
Eksaminanden demonstrerer i den mundtlige eksamination kendskab til fagets begreber og metoder	I forbindelse med fremlæggelsen af det færdige produkt kan eksaminanden begrunde de dispositioner, som er foretaget i forbindelse med opgaveløsningen. Til prøven på et film/tv-værksted kan opgaven være en kort præsentationsfilm for en forening eller en lille virksomhed. Eksaminanden forklarer produktionens tilblivelse fra planlægning til færdigt produkt og redegør for disponeringen af storyboard, valget af locations og udstyr, egenskaberne for lyddesignet og intentionerne med redigeringen.

Eksempler på kriterier for *portfolioprøven*

Kriterier	Konkretisering
Eksaminandens præsentationsportfolio indeholder relevant og tilstrækkelig dokumentation af de valgte	Til portfolioprøven har eksaminanden på baggrund af sin arbejdsportfolio samlet og bearbejdet dokumentationen af sit arbejde i en præsentationsportfolio. Til prøven på et fotoværksted har arbejdsportfoliolen den særlige karakter, at den ikke alene indeholder dokumentation af arbejdsprocesser og produkter, men i høj grad også egentlige færdige produktioner. Dette er en følge af, at det, der produceres, netop er fotos, som også ofte bruges som dokumentation i portfolioer. Fotoeleven

Kriterier	Konkretisering
produktioner/processer	er derfor privilegeret ved at kunne vise 1:1-produktioner i sin præsentationsportfolio, men så meget desto mere skal eleven sørge for også at fokusere på sine arbejdsprocesser og på dokumentationen af dem. Det skal være tydeligt, hvilke overvejelser eleven har haft i forbindelse med de enkelte projekter, hvilke valg der er truffet vedrørende udstyr og materialer, og hvad eleven har lært i processen.
Eksaminanden kan forklare de særlige faglige udfordringer i de beskrevne arbejdsprocesser	<p>Eksaminanden har i præsentationsportfolien fremlagt dokumentation for sine projekter, og til prøven kan eksaminanden redegøre for sine faglige overvejelser og udfordringer i forbindelse med de enkelte arbejdsprocesser.</p> <p>Her er et eksempel fra prøven på et fotoværksted: Til en bladproduktion har eksaminanden fremstillet et iscenesat portræt, som skal illustrere en artikel om unge og computerspil. Eksaminanden ønsker et fotografisk udtryk, der er konstrueret, så artiklens hovedperson fotograferes med et sceneri fra World of Warcraft som baggrund. Eksaminanden vil gerne undgå at bruge Photoshop til at samle portrættet og baggrunden, fordi hun ønsker et lidt groft og collage-lignende udtryk. Hun bruger derfor en projektor i studiet til at vise sceneriet i baggrunden og fotograferer personen og baggrunden i samme optagelse. Eksaminanden forklarer de tekniske udfordringer ved dette: at den lyskilde, hun vil anvende på personen, ødelægger projektionen af baggrunden. Hun bruger et almindeligt flashanlæg og har forsøgt at afgrænse lyset fra dette, men hun kan desværre ikke styre det. Hun forsøger i stedet med et lille LED-panel, og det fungerer. Eksaminanden fortæller også om endnu en fordel ved dette valg: at LED-panelet og projektorbilledet i baggrunden ligger meget tæt på hinanden, hvad angår lysstyrke, så det var lettere at få en ensartet lysmængde i billedet som helhed. Eksaminanden redegør desuden for udfordringen ved at skulle løse de tekniske problemer samtidig med at skulle håndtere kontakten med personen og instruktionen af ham.</p>

4. Prøveeksempler

Eksempel på prøve på et it-værksted med prøveformen praktisk prøve på én arbejdsdag

Eleven får anvist et arbejdsbord, hvor håndværktøj, skærm, tastatur og mus samt strøm og netværk er tilgængeligt, og hvor prøven skal afholdes.

Eleven får udleveret en adskilt stationær computer med alle dele inkl. skruer m.m. Eleven skal:

- Samle computeren efter de regler, som gælder for denne type opgave
- Installere et Windows-styresystem
- Sørge for, at alle drivere og opdateringer er installeret
- Navngive computeren efter gældende standard
- Installere software ud fra en liste.

Eleven skal verificere, at Windows-styresystemet og Microsoft Office-pakken er aktiveret. Eleven skal installere et hardware- og software-testprogram, gennemføre en komplet test og verificere, at testresultatet er rigtigt. Eleven skal registrere computeren på skolens elevnet eller NT-domæne. Eleven skal logge på som elev fra fx medieværkstedet og verificere, at elevbrugeren får tildelt de rigtige netværksdrev og -printere.

Bedømmelse

Læreren og censor bedømmer eleverne under prøven ved at gå rundt og tale med eleverne og spørge om de forskellige indholdselementer. Prøven bedømmes bestået/ikke bestået.

Der lægges vægt på følgende indholdsmomenter:

- At eleven under samlingen af computeren håndterer computerdele og håndværktøj rutineret, og at samlingen foregår håndværksmæssigt forsvarligt
- At eleven forstår boot-processen, så der bootes fra et installationsmedie
- At eleven kan håndtere installationen af styresystemet
- At eleven kan verificere, at drivere og opdateringer er installeret
- At eleven kan overskue, hvad der sker, når computeren registreres på skolens elevnet eller NT-domæne.

Eksempel på prøve på et film-/tv-værksted med prøveformen praktisk prøve over flere arbejdsdage

Eleverne får stillet en eksamensopgave af læreren. Opgaven er i dette tilfælde at illustrere et begreb/et enkelt ord gennem en film på maksimalt 2,5 minutter.

Eleverne har fem arbejdsdage til at producere en færdig film.

Eleverne danner grupper a minimum to personer.

Grupperne skal gennemføre en brainstorm eller en ideindkredsning, definere genren, skrive historien, udfærdige et storyboard og beskrive præproduktionsfasen, optagefasen og postproduktionsfasen.

Filmen må kun indeholde materiale, der er optaget af eleverne i prøveperioden.

Eleverne må i begrænset omfang bruge læreren som konsulent under produktionen, og læreren kan stille faglige spørgsmål til eleverne undervejs.

Censor får de færdige film tilsendt og må stille opklarende spørgsmål til læreren.

Efter de fem arbejdsdage afholdes prøven, hvor censor, læreren og eleverne er til stede. Til prøven viser eleverne udvalgte sekvenser af filmen og fremlægger, så alle elever medvirker og bliver hørt, og censor stiller spørgsmål om eksempelvis ide, planlægning, filmens fortælling, brug af virkemidler, billedudsnit, lys, lyddesign, musik og redigering i flow.

Eleverne får en faglig vurdering og får vurderingen bestået/ikke bestået.

Bilag: Guide til god praksis ved prøveafholdelse i faget

Den nedenstående tjekliste anvendes i forbindelse med prøveplanlægningen. Ikke alle punkter vil være lige relevante ved alle prøver – det afhænger af den konkrete prøves form og kontekst. Det er en god ide at skrive de vigtigste beslutninger om prøven ned, så de kan deles med censor og mellem lærerne på FGU-institutionen.

<i>Før prøven</i>	
Hvad skal prøvens fokus være?	
Hvad skal bedømmelseskriterierne være?	
Skal der være tale om en individuel prøve eller en gruppeprøve?	
Ved gruppeprøve: Hvor mange elever er der i gruppen [NB: Husk at følge antallet i fagbilaget], og hvordan skal de samarbejde?	
Hvordan udarbejdes eksaminationsgrundlaget?	
Er der særlige krav til eleverne for at kunne deltage i prøven? Skal læreren godkende det elevarbejde, der skal indgå som eksaminationsgrundlag?	
Hvornår starter prøven? Udarbejder eleverne noget i undervisningen, som de medbringer til prøven? Eller starter prøven med udlevering af en opgave, som skal løses samme dag?	
Tidsramme for prøven: Er der forberedelse, og hvad er rammerne for denne?	
Er der særlige krav til, hvilke fysiske rammer prøven skal foregå inden for?	
Hvilke hjælpemidler har eleverne til rådighed?	
Er der nogle elever, der skal have særlige prøvevilkår?	
Skal der være en tidsplan for elevernes arbejde på dagen?	
Hvor mange elever kan være til prøve samtidig eller på samme dag?	
Hvordan informeres censor, og hvad skal censor informeres om?	
Hvordan sendes der materiale til censor (hvis materialet indgår som bedømmelsesgrundlag)?	
Hvilke praktiske informationer skal censor have?	
Hvordan forberedes eleverne til prøven – undervejs og i den sidste afsluttende fase af undervisningen?	

<i>Under prøven</i>	
Hvem er den prøveansvarlige, som kan tilkaldes i problematiske situationer?	
Læreren er eksaminator, men hvad er censors rolle?	
Hvordan skal kommunikationen med eleverne være?	
Hvordan skabes der en god og tryk prøvesituation?	
Hvordan får eleverne de bedste muligheder for at vise, hvad de kan?	
Hvad skal eksaminator og censor iagttage?	
Hvordan holder eksaminator og censor styr på iagttagelser og vurderinger af den enkelte elev – anvendes der skemaer eller andre værktøjer?	
Hvordan sikres det, at eleverne får de samme (ens) muligheder under prøven?	
<i>Efter prøven</i>	
Hvornår og hvordan vurderes der?	
Hvordan meddeles bedømmelsen til eleverne?	
Hvordan håndteres uenighed om bedømmelsen?	
Hvem tager sig af elever, der ikke består?	
Hvem oplyser om muligheden for omprøve?	
Hvordan udformes, underskrives og afleveres karakterlister?	
Hvilke erfaringer gav prøvens udformning?	
Giver disse erfaringer anledning til ændringer i prøvetilrettelæggelsen og prøveafholdelsen?	